AVIZE

COMITETUL ECONOMIC ŞI SOCIAL EUROPEAN

A 577-A SESIUNE PLENARĂ A COMITETULUI ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN, 22.3.2023-23.3.2023

Avizul Comitetului Economic și Social European – „Planul de acțiune pentru tineret în cadrul acțiunii externe a UE 2022-2027”

(aviz din proprie inițiativă)

(2023/C 184/02)

Raportor: **Michael McLOUGHLIN**

Coraportoare: **Tatjana BABRAUSKIENĖ**

Decizia Adunării Plenare	22.9.2022
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
	Aviz din proprie inițiativă
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru relații externe
Data adoptării în secțiune	6.3.2023
Data adoptării în sesiunea plenară	22.3.2023
Sesiunea plenară nr.	577
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	157/0/1

1. **Concluzii și recomandări**

1.1. Deși salută Planul de acțiune pentru tineret în cadrul acțiunii externe a UE, Comitetul Economic și Social European (CESE) subliniază că ar putea apărea provocări în ceea ce privește introducerea și punerea sa în aplicare, care vor trebui monitorizate și supravegheate. CESE își exprimă dorința de a se implica activ în implementarea Planului de acțiune pentru tineret.

1.2. CESE este de părere că expertiza și experiența organizațiilor de tineret din UE și din întreaga lume reprezintă o resursă valoroasă pentru punerea în aplicare a planului, atât pentru Comisia Europeană, cât și pentru delegațiile UE. De asemenea, consideră că întregul personal al UE care lucrează cu tinerii ar trebui să dispună de competențe de bază în domenii precum spațiile favorabile tinerilor, abilitățile în materie de consultare și metodologia activităților pentru tineret.

1.3. CESE ar dori ca, în timpul punerii în aplicare, să se acorde o atenție constantă celor mai marginalizați tineri, inclusiv tinerilor cu handicap, iar toate activitățile care vizează asumarea rolului de lider să fie completate de axarea în egală măsură pe furnizarea de sprijin pentru tineret la nivel local, în comunitățile locale. Procesele de asumare a rolului de lider și de participare ar trebui proiectate astfel încât să asigure implicarea comunităților locale și procese ascendente, pentru ca noii lideri să fie bine conectați la realitatea de zi cu zi.

1.4. CESE subliniază că colectarea și monitorizarea datelor reprezintă o provocare majoră pentru punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret și că ar trebui să existe rapoarte periodice din partea Comisiei Europene, a Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE), a agențiilor relevante care beneficiază de finanțare și a organizațiilor societății civile (OSC), în concordanță cu cartografierea și analiza lacunelor din datele internaționale privind tineretul, întreprinsă recent de Comisia Europeană ([1]).

1.5. CESE salută și încurajează legăturile cu activitatea Organizației Națiunilor Unite (ONU) și a agențiilor sale în acest domeniu, în special în ceea ce privește Agenda privind tineretul, pacea și securitatea și orice sinergii cu Comitetul ONU pentru drepturile copilului.

1.6. CESE este de părere că politicile emblematice ale UE pentru tineret, precum Erasmus+ și Garanția pentru tineret, pot fi utile pentru munca în domeniul implicării tinerilor și al politicilor de tineret. Atunci când se utilizează astfel de structuri, ar trebui să se acorde atenție independenței procedurilor de candidatură și unor aspecte precum vizele și limbile.

1.7. CESE recomandă Consiliului UE să încurajeze statele membre ale Uniunii să își instituie propriile planuri axate pe probleme similare cu cele abordate de Planul de acțiune pentru tineret și să lucreze în parteneriat cu societatea civilă, în special cu organizațiile de tineret. În plus, ar trebui valorificate și îmbunătățite legăturile existente și parteneriatele cu societatea civilă între statele membre ale UE și țările vizate, în special între organizațiile de tineret.

1.8. De asemenea, CESE recomandă ca țările vizate să fie încurajate și să primească instrumentele necesare pentru a-și crea propriile politici concrete în domeniul tineretului și consilii naționale ale tineretului sau alte organisme echivalente. În același timp, Comisia ar trebui să se ghideze după principiile drepturilor omului atunci când sprijină țările vizate.

1.9. CESE este de părere că ar trebui stabilite legături între Planul de acțiune pentru tineret și Anul european al competențelor, pentru a asigura prioritizarea acestor activități în țările partenere.

1.10. Comitetul este de părere că activitățile axate pe educație ar trebui să se centreze pe egalitate, în special pe protecția tinerelor fete, și că strategiile ar trebui să asigure implicarea categoriilor la care se ajunge cel mai greu. Toate oportunitățile privind bursele ar trebui să fie deschise, transparente și să prevadă metode gândite special pentru a-i încuraja pe cei la care se ajunge cel mai greu.

1.11. CESE este convins că ar trebui stimulată participarea civică în cadrul tuturor OSC, precum organizațiile de tineret, sindicatele și asociațiile tinerilor antreprenori.

1.12. CESE este de părere că politica comercială a UE trebuie să își analizeze impactul și legătura cu tineretul, mai ales în cadrul capitolelor privind comerțul și durabilitatea și al acordurilor de parteneriat economic.

1.13. CESE recomandă dezvoltarea unor servicii comunitare specifice de sănătate mintală pentru tineri, precum și a unor obiective atât cantitative, cât și calitative în ce privește îmbunătățirea sănătății mintale, în vederea activităților desfășurate cu tineretul în cadrul acțiunii externe, în conformitate cu studiul Comisiei Europene.

1.14. CESE consideră că lupta împotriva muncii copiilor ar trebui să fie o parte importantă a Planului de acțiune pentru tineret, astfel încât, în secolul 21, acest fenomen să devină de domeniul trecutului.

2. **Context: activitățile relevante ale CESE**

2.1. În octombrie 2018, CESE și-a adoptat avizul privind noua Strategie a UE pentru tineret ([2]), evidențiind nevoia unei abordări transsectoriale în ceea ce privește tineretul și nevoia de a se acorda o atenție sporită ocupării forței de muncă, sănătății mintale, egalității și educației. De asemenea, el a subliniat importanța politicilor de acțiune externă ale UE în această privință.

([1]) Kalantaryan, S., McMahon, S. și Ueffing, P., *Youth in external action* [Tineretul în cadrul acțiunii externe], JRC130554, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2022.

([2]) JO C 62, 15.2.2019, p. 142.

2.2. În septembrie 2020, CESE a adoptat avizul pe tema „Către un angajament structurat al tinerilor privind clima și durabilitatea în procesul decizional al UE” ([3]). De asemenea, el a solicitat instituirea unor mese rotunde privind implicarea tineretului în acțiuni legate de climă și sustenabilitate, includerea unui delegat pentru tineret în delegația oficială a UE la reuniunile Conferinței părților la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (COP CCONUSC) și includerea vocilor tinerilor în avizele CESE privind clima și sustenabilitatea.

2.3. În avizul pe tema „Politica de tineret în Balcanii de Vest, ca parte a Agendei de inovare pentru Balcanii de Vest” ([4]), adoptat în iulie 2022, CESE a invitat guvernele țărilor din Balcanii de Vest să urmeze principalele documente ale UE referitoare la politica de tineret și să investească în continuare în politici de tineret bazate pe dovezi, care să abordeze provocările în ceea ce privește dezvoltarea tineretului și să asigure alocări bugetare suficiente și transparente.

2.4. CESE se află într-o poziție privilegiată pentru a înlesni implicarea rețelelor de tineret. El a instituit un grup de coordonare pentru Anul European al Tineretului care a primit mandatul de a consolida cooperarea cu organizațiile de tineret și cu tinerii în timpul Anului European al Tineretului și ulterior, și de a coopera cu celelalte instituții ale UE și cu OSC pentru a asigura o mai bună integrare transversală a tinerilor în activitățile lor de zi cu zi. În septembrie 2022, CESE a adoptat avizul „Testul UE pentru tineret” ([5]) și a solicitat o participare mai structurată, mai semnificativă și mai specifică a tinerilor.

3. **Observații generale privind Planul de acțiune pentru tineret**

3.1. CESE salută călduros Comunicarea comună „Planul de acțiune pentru tineret în cadrul acțiunii externe a UE pentru perioada 2022-2027”, care marchează un pas important în ceea ce privește acțiunea externă și politica pentru tineret, recunoscând potențialele sinergii, îndelung așteptate, dintre cele două politici. În plus, în cadrul Anului European al Tineretului, o astfel de evoluție indică și o recunoaștere a faptului că tineretul și viețile tinerilor sunt aspecte transversale pentru toate nivelurile de politică, iar situația acestui grup trebuie luată în considerare în toate activitățile de politică, nu numai în domeniile „tradiționale” asociate tineretului.

3.2. Războiul din Ucraina are în continuare un impact puternic asupra populației civile, mai ales a copiilor, adolescenților și tinerilor. În Ucraina, dar și în alte zone din lume afectate de conflicte, Planul de acțiune pentru tineret ar trebui să își propună să îmbunătățească reziliența tinerilor, să sprijine implicarea lor ca cetățeni și să îi ajute devină agenți ai schimbării în comunitățile lor, mai ales în vederea redresării după încheierea conflictului.

3.3. De asemenea, comunicarea este plasată în mod pertinent în contextul lumii post-COVID-19 și recunoaște că tinerii, educația lor și libertatea lor de circulație au avut cel mai mult de suferit în cursul acestei crize. Impactul pandemiei de COVID-19 asupra tinerilor, deși recunoscut în Europa, a fost mai puțin analizat în alte locuri de pe mapamond, mai ales în țările în curs de dezvoltare și în cele fragile.

3.4. În esență, susținem ideea ca toate politicile interne legate de tineret să poată fi transpuse în relațiile noastre externe, în funcție de contextele locale/regionale concrete în care se desfășoară acțiunea externă. În acest context, suntem în favoarea ideii ca testul pentru tineret pentru politicile UE să fie, de asemenea, recomandat celor care pun în aplicare Planul de acțiune pentru tineret.

3.5. De asemenea, CESE salută faptul că Planul de acțiune pentru tineret se inspiră din Pilonul european al drepturilor sociale și din Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația, care subliniază necesitatea unei participări egale, depline și semnificative a tineretului la viața publică și politică. Deși se află în prim-planul schimbării, tinerii rămân mult prea adesea subreprezentați, ceea ce contravine drepturilor lor fundamentale. CESE apreciază Planul de acțiune pentru tineret pentru nivelul său ridicat de ambiție și pentru că pune în mod clar accentul pe acțiuni concrete. De asemenea, Comitetul apreciază că planul recunoaște dimensiunile intergeneraționale ale provocărilor globale actuale.

3.6. Comunicarea reunește toate principalele activități de politică legate de tineret din diferite domenii. În punerea sa în aplicare, va fi important să existe o supraveghere cuprinzătoare, mai ales în condițiile existenței unei game variate de agenții de punere în aplicare și a diversității politicilor implicate. Aceste eforturi ar trebui să implice, de asemenea, persoanele responsabile pentru tineret și educație, organizațiile de tineret și tinerii înșiși, precum și organizațiile donatoare și alte organisme naționale ale statelor membre ale UE, agențiile finanțate și organizațiile societății civile. În mod similar, punerea în aplicare va trebui să ia în considerare diferitele surse financiare și diferiții actori și indicatori implicați. Per ansamblu, aceasta va constitui o provocare, dar dacă sistemul de supraveghere va fi eficace, el va da rezultate și ar putea fi un model de punere în aplicare în comun a politicilor.

([3]) JO C 429, 11.12.2020, p. 44.
([4]) JO C 443, 22.11.2022, p. 44.
([5]) JO C 486, 21.12.2022, p. 46.

3.7. Trebuie îmbunătățită colectarea datelor pentru tineret în aproape toate domeniile de acțiune externă. Punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret trebuie să se concentreze asupra acestui domeniu dificil, astfel cum se recunoaște în cartografierea și analiza lacunelor din datele internaționale privind tineretul, întreprinsă recent de Comisia Europeană. Dezagregarea realizărilor și a rezultatelor și diferențierea contribuției exacte a fiecărui program sau a fiecărei inițiative la un anumit rezultat pot constitui un demers dificil. Prin urmare, toate intervențiile care implică tineretul vor necesita o analiză longitudinală.

3.8. UE și toate instituțiile sale ar trebui să colaboreze cu Regatul Unit pentru a se asigura că tineretul și organizațiile de tineret din această țară nu vor fi privați de spiritul cooperării și al învățării interculturale și de experiența dobândită de pe urma Erasmus+ și a tuturor celorlalte forme de cooperare. Ar trebui să se exploreze toate oportunitățile de optimizare a potențialului de reconstruire a relațiilor cu organizațiile societății civile din Regatul Unit și să se conceapă și să se promoveze altele noi ([6]).

Asumarea rolului de lider și participarea

3.9. Planul de acțiune pentru tineret se concentrează într-o măsură considerabilă pe asumarea rolului de lider și participare. Această abordare este binevenită și perfect aliniată la bunele practici ale activităților cu tineretul. Cu toate acestea, CESE consideră că va fi nevoie de o abordare foarte riguroasă și deliberativă pentru a implementa în continuare o astfel de abordare în acțiunea externă a UE. Chiar și în interiorul UE și al statelor sale membre, încă mai avem mult de lucru în ceea ce privește practicile participative, în pofida depunerii unor eforturi semnificative. În general, spiritul de lider în rândul tineretului se cultivă prin activități eficace la nivel local, într-un mediu favorabil. Acestea, la rândul lor, formează tineri care își pot exprima punctul de vedere, dar pe baza legăturilor cu persoanele de vârsta lor și a experienței în abordarea unor probleme locale precum mediul, transporturile, educația, sănătatea mintală, asistența socială și multe altele. Deseori, această activitate este facilitată de OSC. Sperăm că programele tematice privind societatea civilă, drepturile omului și democrația se pot axa pe aceste nevoi.

3.10. Pentru a ajunge la bune practici în acest domeniu trebuie să fie prezenți o serie de factori asociați. Programul Erasmus+ urmărește în continuare să prioritizeze tinerii cu mai puține oportunități, recunoscând de fapt că până și un program de prim ordin mai are încă multe de făcut în această privință. În domeniul contactelor interpersonale și al mobilității, aspecte administrative precum vizele joacă un rol decisiv în asigurarea unei experiențe de calitate pentru participanți, fiind nevoie de o abordare comună. Atunci când sunt transpuse în țările în curs de dezvoltare, fragile sau chiar totalitare, aceste provocări devin și mai dificil de depășit. În cele din urmă, toate activitățile de asumare a rolului de lider și de participare avute în vedere trebuie să valorifice experiențele de la nivel local și pe cele din cadrul comunității.

3.11. Trebuie să avem grijă să nu inversăm procesul, lucrând mai întâi cu „liderii" în absența oricărui efect de mobilizare asupra nivelului local. Finanțatorii și organizațiile neguvernamentale internaționale nu pot crea acest spirit de conducere, fiind necesar să se asigure legături de calitate cu nivelul local. Prin urmare, avem nevoie de o selecție transparentă și de metode și mecanisme de protecție deschise și incluzive împotriva capturării de către stat și de către alte entități, mai ales în statele fragile. Implicarea, participarea și competențele de conducere sunt esențiale, iar abordarea noastră trebuie să construiască o infrastructură care să transforme aceste deziderate în realitate. Trebuie să se acorde prioritate sprijinului pe termen lung pentru organizațiile de tineret și societatea civilă, și nu abordărilor bazate pe proiecte pe termen scurt. De asemenea, colaborarea cu liderii tinerilor necesită strategii pentru a face față unui grup aflat în permanentă schimbare, instabil, care se dezvoltă și crește și care, la un moment dat, va trebui sau va dori să se ocupe de altceva.

3.12. Ar trebui oferit un sprijin semnificativ organizațiilor de la nivel local, astfel încât acestea să se poată dezvolta la nivel intern și să devină actori relevanți în comunitățile lor locale. Sperăm că activitatea Youth Sounding Board (YSB) în ceea ce privește parteneriatul internațional în acest sens și platforma de dialog cu organizațiile de tineret în cadrul Forumului de politici privind dezvoltarea vor aborda acest aspect. În plus, sprijinul acordat sindicatelor și organizațiilor lor de tineret poate contribui la încurajarea și sprijinirea tinerilor pentru a participa în mod democratic la locul lor de muncă. Consiliile naționale de tineret pot oferi o infrastructură adecvată pentru a decide cu ce entități se poate colabora în țările partenere, atât timp cât acestea sunt independente, la fel ca și inițiativele precum inițiativa „Global Youth Mobilisation" ([7]) a celor mai mari șase organizații de tineret.

([6]) Raportul de informare al CESE pe tema „Punerea în aplicare a Acordului de retragere dintre UE și Regatul Unit".
([7]) https://globalyouthmobilization.org/

Metodele de punere în aplicare

3.13. Planul de acțiune pentru tineret face numeroase trimiteri binevenite la programul Erasmus+. În acest sens, comunicarea nu își propune „să reinventeze roata”. Structurile și procesele programului pot și ar trebui să fie folosite în relațiile noastre externe, acolo unde este relevant. În ceea ce privește punerea în aplicare, ar putea fi utilă dezagregarea subcomponentelor programului, precum tineretul, școlile, educația și formarea profesională (EFP) și învățământul terțiar. Obstacolele, cum ar fi vizele, lipsa de finanțare și barierele lingvistice, ar trebui eliminate, iar punerea în aplicare ar trebui să se axeze pe învățarea reciprocă, pe dezvoltarea competențelor și pe experiență. Dacă se recurge la agenții naționale, acestea ar trebui verificate cu atenție înainte de aprobare, pentru a garanta că manifestă respect față de actorii propriu-ziși ai societății civile și de independența acestora.

3.14. EFP inițială facilitează capacitatea ulterioară de inserție profesională a tinerilor și participarea lor la învățarea pe tot parcursul vieții. Politicile și bunele practici în domeniul EFP sprijină incluziunea socială și integrarea pe piața muncii a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare.

3.15. Comunicarea stabilește legături utile între acțiunea externă a UE și drepturile copilului, domeniu în care UE a elaborat recent o strategie. Ar fi utilă și o corelare mai bună cu Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (CDC) din 1989 în ceea ce privește punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret, de exemplu folosind rapoartele pentru fiecare stat ale Comitetului de la Geneva. Numeroși tineri au mai puțin de 18 ani, iar principiile din CDC pot servi drept orientări, însă activitatea UE în domeniul tineretului merge dincolo de această vârstă. Nu ar trebui să considerăm întotdeauna în mod automat vârsta de 18 ani drept o vârstă-limită.

3.16. Trebuie aplicată o abordare de tip „Echipa Europa”, pentru a pune în aplicare Planul de acțiune pentru tineret la nivel național, regional și multilateral. Astfel, UE ar trebui să se adapteze la nevoile și circumstanțele specifice diferitelor regiuni. CESE este de părere că ar fi benefic ca parteneriatele să contribuie la completarea lacunelor în materie de cunoștințe și de date în ceea ce privește tineretul, în special a celor legate de domeniile prioritare referitoare la dezvoltarea competențelor digitale, schimbările climatice și Pactul verde. CESE este interesat să afle, în lunile următoare, cum vor fi puse în aplicare multiplele acțiuni prevăzute și este pregătit să-și aducă contribuția.

3.17. Am fi sperat să existe un nivel mai ridicat de răspuns în timpul procesului de consultare pentru Planul de acțiune pentru tineret și un grad mai mare de reprezentativitate a răspunsurilor. Aceasta arată că tinerilor trebuie să li se furnizeze toate informațiile relevante privind teme importante, pentru a putea lua decizii în cunoștință de cauză și a contribui în mod corect și semnificativ la procesul de elaborare a politicilor. Instrumente precum eticheta de calitate a Agenției Europene de Informare și Consiliere pentru Tineret (ERYICA) pot fi utile în acest sens.

4. **Observații specifice privind anumite părți ale Planului de acțiune pentru tineret**

4.1. Dispozițiile din Planul de acțiune pentru tineret reprezintă compilarea a numeroase activități aflate în curs de desfășurare, iar provocările în ceea ce privește punerea în aplicare vor fi imense, mai ales după pandemia de COVID-19. Accesul la educație și egalitatea între sexe sunt aspecte fundamentale, iar în acest domeniu s-au înregistrat progrese.

Educația

4.2. Pentru punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret este nevoie de o legătură strânsă cu Anul european al competențelor. CESE subliniază importanța luării în considerare a nevoilor de dezvoltare a competențelor, în special în domeniul atenuării schimbărilor climatice și al adaptării la acestea, precum și în ce privește economia circulară, sănătatea mintală și fizică, sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente, inclusiv în recalificarea și perfecționarea tinerilor ([8]). Rolurile dialogului social și dialogului civic sunt esențiale și trebuie consolidate.

4.3. Și în cazul sectorului educației vor fi implicate mai multe părți interesate, deci este nevoie de obiective și de măsurători clare. Trebuie depuse în mod constant eforturi în ceea ce privește persoanele la care se ajunge cel mai greu, mai ales în statele cele mai sărace și mai fragile. Angajamentul de a cheltui în aceste scopuri 10 % din Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală” (IVCDCI – Europa globală) al Comisiei Europene și din bugetul umanitar este binevenit și am dori ca și alte agenții și state să își facă cunoscute angajamentele. Soluțiile pe termen lung în domeniul educației trebuie să vină de la guvernele țărilor vizate, iar OSC locale ar trebui să joace un rol important. Comunitatea internațională nu poate fi principalul actor pe termen lung. Sperăm ca Summitul ONU pe tema „Transformarea educației” să poată aduce progrese în acest sens.

([8]) JO C 100, 16.3.2023, p. 38.

4.4. Dispozițiile privind bursele și fundațiile sunt binevenite, dar trebuie să acordăm atenție aspectelor legate de selecție și să asigurăm implicarea OSC. Este important să se definească proceduri transparente, echitabile și incluzive pentru selecția participanților la programe academice atunci când se instituie astfel de oportunități, acordând prioritate accesului persoanelor cu mai puține oportunități.

4.5. Maximizarea valorii capitalului uman este esențială pentru creșterea competitivității și pentru abordarea șomajului, cu respectarea dezvoltării durabile. Pentru aceasta este nevoie de forță de muncă dotată cu o gamă vastă de competențe transversale și cu capacitatea de a se adapta. Politica în domeniul educației și formării trebuie să fie concepută și implementată în strânsă cooperare cu partenerii sociali și să se axeze mai degrabă pe competențe decât pe calificări. Acest lucru va contribui la reducerea decalajului dintre cererea și oferta de competențe.

Organizațiile de tineret

4.6. În comunicare sunt menționate diferite forumuri și organisme pentru implicarea tinerilor. Platforma din cadrul Forumului de politici privind dezvoltarea este binevenită, atât timp cât asigură legături la nivel local cu organizații de tineret care să fie independente, organizate în mod autonom și, de preferință, conduse de tineri.

4.7. Comunicarea menționează și face trimitere în mod adecvat la implicarea organizațiilor de tineret. Implementarea Planului de acțiune pentru tineret ar avea de câștigat de pe urma implicării în diferitele modele de practică a activităților pentru tineret prezente în UE. Această practică poate fi la fel relevantă precum vocile tinerilor, întrucât consolidează capacitățile în rândul tuturor tinerilor la nivel local și permite ulterior apariția unor lideri din rândul tinerilor care dispun de o experiență solidă la nivel local. În acest sens, dispunem de un număr considerabil de dovezi și modele puse la dispoziție în cadrul parteneriatului dintre Consiliul Europei și sectorul voluntariatului în rândul tineretului.

4.8. Organizațiile de tineret pot reprezenta o resursă foarte valoroasă pentru punerea în aplicare a planului. Statele membre ale UE ar trebui să fie încurajate să-și implice propriul sector al tineretului în acest domeniu, prin intermediul planurilor naționale de acțiune. Ar trebui să prioritizăm modelele valoroase și activitatea organizațiilor de tineret din UE în activitățile legate de dezvoltare, conflicte și drepturile omului, de exemplu, în fața modelelor de „dezvoltare a tineretului" din SUA, care sunt deseori folosite ca atare în țările în curs de dezvoltare și în alte regiuni, deși în multe cazuri nu au la bază aceleași valori. Acest demers ar fi compatibil cu angajamentul de a găsi soluții adaptate pentru anumite regiuni.

4.9. De asemenea, implementarea angajamentului privind educația ar trebui să vizeze și sistemele informale și nonformale din comunități, OSC și organizațiile care desfășoară activități pentru tineret. Definițiile oferite de UNESCO și de Consiliul Europei oferă îndrumări corecte în acest sens, împreună cu activitatea din cadrul componentei pentru tineret a programului Erasmus+. Trebuie să recunoaștem beneficiile imense pentru toți ale învățării în afara contextului școlar, care are loc pe tot parcursul vieții și în toate domeniile.

4.10. Dialogul politic este important, iar obiectivele Planului de acțiune pentru tineret sunt ambițioase, însă nu ar trebui să neglijăm politicile pentru tineret din fiecare țară și responsabilitățile guvernelor, precum și necesitatea unui adevărat sector al voluntariatului și unei societăți civile autentice. Punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret trebuie, de asemenea, să sprijine elaborarea de politici privind activitățile pentru tineret, dezvoltarea consiliilor naționale de tineret sau a unor organisme similare, precum și abordări precum „Testul UE pentru tineret", printre altele.

4.11. Organizațiile de tineret au deja legături în întreaga lume, așa cum o ilustrează activitatea principalelor șase organizații de tineret de la nivel mondial, iar implementarea planului ar trebui să le implice și să valorifice activitățile preexistente, constituind un model pentru și mai multe inițiative. De asemenea, ar trebui să avem grijă să nu fim prea restrictivi în ceea ce privește problema participării. Nu este clar dacă au fost utilizate procese participative pentru selectarea problemelor de abordat prin Fondul de capacitare a tinerilor. Este posibil ca tinerii să nu aleagă întotdeauna problemele pe care alții le consideră importante, mai ales în statele în curs de dezvoltare sau în cele fragile, unde ar putea fi mai importante considerentele practice.

4.12. Dispozițiile privind consolidarea capacităților pentru organizațiile de tineret sunt mai mult decât binevenite și ar trebui însoțite de un sprijin eficace pentru lansarea unor inițiative la nivel local în țările partenere în care delegațiile UE din întreaga lume pot juca un rol crucial. Aici ar trebui oferite, după caz, parteneriate cu organizații din UE, iar activitatea trebuie monitorizată. Este important să se faciliteze crearea și consolidarea rețelelor cu organizații din UE și din afara acesteia.

O punere în aplicare eficace

4.13. În această activitate sunt implicați numeroși actori și numeroase politici și linii de finanțare, precum delegații ale UE, diferite direcții generale ale Comisiei, EEAS, Consiliul UE și statele membre, precum și o gamă variată de bugete de asistență. Punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret trebuie să asigure claritate și o cooperare transsectorială adecvată, pentru a asigura, în final, concentrarea puternică asupra grupului-țintă, cu garantarea concomitentă a unui buget suficient.

4.14. Conceptele bazate pe crearea de legături pot valorifica activitatea existentă și pot avea în vedere proiecte de înfrățire instituțională și alte inițiative ale Erasmus+ (pentru tineret). De asemenea, proiectele din cadrul Erasmus+ care vizează participarea tinerilor (fără o dimensiune transnațională) pot oferi modele adecvate pentru conceperea unor proiecte pentru tineret în țările vizate.

4.15. Tinerii sunt viitorii lideri și viitorii factori ai schimbării și sunt parteneri esențiali în implementarea cu succes a Agendei pentru dezvoltare durabilă pentru 2030, a Acordului de la Paris privind schimbările climatice și a tranziției digitale. Planul de acțiune pentru tineret ar trebui să garanteze că acțiunile externe ale UE capacitează tinerii la nivel politic, social și economic. CESE este pregătit să își aducă contribuția, îndeplinindu-și angajamentul de a pune în aplicare recomandarea Conferinței privind viitorul Europei de a se întări rolul instituțional al Comitetului și de a-l capacita în calitate de facilitator și garant al activităților de democrație participativă, precum dialogul structurat cu OSC și cu grupurile de dezbatere ale cetățenilor.

4.16. Trimiterile la tranziția către maturitate din textul Planului de acțiune pentru tineret sunt solide, foarte binevenite și conforme cu valorile activității pentru tineret de la nivelul UE. În acest sens, sunt importante aspecte precum alfabetizarea financiară, limbile străine, sustenabilitatea planetei noastre, antreprenoriatul, dar și ca tinerii să își cunoască drepturile și îndatoririle în calitate de cetățeni. În mod similar, CESE salută legătura cu Agenda privind tineretul, pacea și securitatea a ONU și solicitarea referitoare la un angajament mai vast în cadrul ONU. În punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret, trebuie să fim conștienți că, în general, între tineri și factorul decizional există o anumită distanță în multe domenii.

4.17. Rezoluția Consiliului de securitate al ONU nr. 2250 (2015) privind tineretul, pacea și securitatea reprezintă un instrument crucial pentru lucrul cu tinerii la nivel mondial. Ea identifică cinci piloni principali de acțiune: participarea, protecția, prevenția, parteneriatele și dezangajarea și reintegrarea. Această rezoluție emblematică îndeamnă părțile semnatare să confere tinerilor atribuții sporite în procesul decizional la nivel local, regional, național și internațional și să ia în considerare instituirea de mecanisme care să le permită tinerilor să aibă o participare semnificativă la procesele de pace. Ar trebui sprijiniți cei care doresc să pună în aplicare această agendă la nivel local și național. Legătura și coordonarea cu Fondul de capacitare a tinerilor ar crea o mulțime de sinergii în acest sens.

Genul

4.18. CESE consideră că valorificarea potențialului tinerilor și sprijinirea egalității de gen sunt aspecte esențiale pentru dezvoltarea durabilă. Acțiunile externe ale UE sunt menite să îi capaciteze pe tineri la nivel politic, social și economic și să îi ajute să se implice în procesul decizional și în cel de elaborare a politicilor într-o manieră semnificativă și incluzivă. Din punctul de vedere al CESE, capacitarea fetelor și a tinerelor este esențială pentru a asigura o dezvoltare durabilă. Comitetul apreciază trimiterile la asigurarea egalității de gen și la stoparea discriminării în Planul de acțiune pentru tineret. CESE subliniază că Planul de acțiune pentru tineret ar trebui să fie transpus în acțiuni semnificative, strategice și pe termen lung, care vor genera beneficii egale pentru bărbați și pentru femei. Aceasta include elaborarea de strategii care promovează integrarea perspectivei de gen în toate domeniile de acțiune externă.

4.19. Este important să se mărească numărul tinerilor, mai ales al tinerelor, cu capacități în domeniile STIM (știință, tehnologie, inginerie și matematică) și cu competențe digitale și să se stârnească interesul fetelor pentru domeniile STIM încă de la o vârstă mică, să se sprijine prezența antreprenoarelor și a modelelor feminine în aceste sectoare și să se investească în programe pentru a trezi interesul elevelor de liceu pentru domeniile STIM.

Sănătatea mintală

4.20. Este benefic faptul că în comunicare se face referire la sănătatea mintală și sperăm că acest aspect va ocupa un loc de frunte în punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret. Întrucât sistemele de sănătate mintală din lume sunt insuficient dezvoltate, ar trebui detaliată punerea în aplicare a îmbunătățirilor în acest domeniu, menită să fie „favorabilă tinerilor”.

Persoanele cu handicap

4.21. În plus, CESE consideră că menționarea tinerilor cu handicap în comunicare este la fel de importantă și ar trebui să ocupe un loc fundamental și în punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret. Tinerii cu handicap reprezintă un grup adesea trecut cu vederea atunci când se promovează capacitarea și participarea democratică a tinerilor, dar care ar trebui să fie inclus în punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru tineret.

Oportunitățile economice

4.22. Deținerea de competențe adecvate va fi esențială pentru oportunitățile economice viitoare ale tinerilor. Va fi nevoie de sprijin pentru antreprenori și întreprinderile nou-înființate, inclusiv pentru finanțare și credite, deoarece vor exista multe oportunități, nu în ultimul rând în domeniul digital, în special în țările în curs de dezvoltare.

4.23. În domeniul oportunităților economice, modelul Garanției pentru tineret a UE oferă un exemplu adecvat, cu ajustări corespunzătoare, de cadru care oferă oportunități persoanelor care nu sunt încadrate profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare. Va fi nevoie de educație în ceea ce privește drepturile de muncă și drepturile sociale, pentru a transforma în realitate agenda pentru o muncă decentă.

4.24. Aspecte precum comerțul trebuie examinate în cadrul Planului de acțiune pentru tineret, de exemplu în capitolele privind durabilitatea din acordurile de liber schimb, și ar trebui promovată implicarea societății civile, cum ar fi organizațiile de tineret. Tinerii rămân cei mai vulnerabili în fața exploatării prin munca copiilor și a altor forme de maltratare. Pentru a combate acest pericol, lupta împotriva muncii copiilor ar trebui să devină o parte importantă a Planului de acțiune pentru tineret, astfel încât, în secolul 21, acest fenomen să devină de domeniul trecutului. În acest scop, trebuie create resurse financiare pentru a permite copiilor care muncesc să nu mai depindă de venitul pe care îl asigură. Pe de altă parte, trebuie restricționată capacitatea de acțiune a întreprinderilor care utilizează munca copiilor în lanțul lor de producție global.

4.25. Tinerii sunt adesea primii care pornesc în călătorii periculoase pentru a emigra în Europa și în alte părți ale lumii. Pentru a garanta că tinerii nu sunt obligați să urmeze itinerarii periculoase, adesea ilegale, dincolo de frontierele internaționale, planul de acțiune ar trebui să includă o cooperare activă cu țările terțe pentru a stabili coridoare umanitare și programe de relocare, astfel încât tinerii să ajungă în Europa în condiții de siguranță și în mod legal.

Bruxelles, 22 martie 2023.

Președinta
Comitetului Economic și Social European
Christa SCHWENG